

Visitatie lidscholen Nederlandse Dalton Vereniging

Visitatieverslag

Zie handleiding visitatie lidscholen
(Gebaseerd op Toetsingskader Erkenning Daltoninstellingen)

Naam school	Koningin Wilhelminaschool
Adres	Dompvloedslaan 114
Postcode en plaats	2051 NG Overveen
E-mailadres school	directie@kws-overveen.nl
Schoolleider	Debby Schouten-Coesel
Adjunct-directeur	
Daltoncoördinator	
Aantal groepen/ klassen (VO)	9
Aantal leerlingen	196
Populatie (PO)/ schoolsoort (VO)	geen weging
Aantal leraren	13
In bezit van Daltoncertificaat	9
Bezig met Daltoncursus	3
Nevenvestigingen	nee
Stand van zaken inspectie	voldoende
Visitatieteam	
Voorzitter	
Lid 1.	
Lid 2.	
Lid 3.	
Lid 4.	
Lid 5.	
Datum visitatie	15 - 03 - 2016
Soort visitatie	X licentieverlenging

Commissies visitatie PO en VO
Nederlandse Dalton Vereniging
Bezuidenhoutseweg 251-253
2594 AM Den Haag
Tel. 070 - 331 52 81
bestuursbureau@dalton.nl

0. Realisering aanbevelingen vorige visitatie

niet van toepassing bij 1° licentieaanvraag

De aanbevelingen zijn letterlijk overgenomen uit het vorige visitatieverslag.

aanbeveling 1.

Vrijheid in gebondenheid/vrijheid en vertrouwen.
Werk in de volgende perioden uit het loslaten van de leerling door vertrouwen te schenken aan de eigen keuze van het kind. Werk uit de verantwoordelijkheid van leerkrachtgestuurd nu, naar gedeelde sturing straks.

evaluatie school

Na de vorige visitatie zijn wij erg zoekende geweest hoe wij aan deze aanbeveling handen en voeten konden geven. We hebben eerst ingezet op informatievoorziening en nascholing en zijn vervolgens met kleine stapjes deze aanbeveling gaan implementeren. Zo hebben de leerkrachten, die de opleiding tot daltoncoördinator hebben gevolgd, dit punt meegenomen in de weektaak die zij als afstudeeropdracht hebben gerealiseerd. Wij hebben nu vanaf groep 5 'ik wil meer weten over' en 'ik wil meer oefenen met'. Hier kunnen de leerlingen zelf aangeven waar ze meer over willen weten. En waar ze extra mee willen oefenen. Bij beiden onderdelen geldt dat de leerlingen de verantwoordelijkheid krijgen van ons, om het materiaal, zelf of in samenspraak met de leerkracht bijeen te zoeken.

Sinds 2015-2016 werken wij thematisch waarbij we de zaakvakken geïntegreerd aanbieden. De leerkracht en de leerling vullen samen het thema in, waarbij we uitgaan van de interesse en de belevingswereld van de leerling. De leerkracht begeleidt het proces. Naast de onderwijsinhoudelijke doelen vinden wij het ook belangrijk dat de leerlingen andere (21ste eeuwse vaardigheden) ontwikkelen.

Het kinderportfolio dat wij gefaseerd aan het invoeren zijn, gaat sterk uit van de talenten van de leerling en de doelen die de leerling zichzelf stelt. In groep 1-2 vullen de leerlingen hun portfolio met zelfgekozen werk passend binnen de meervoudige intelligenties. De leerlingen maken van het werk een foto en samen met de leerkracht gaan zij in gesprek over waarom zij het werk in hun portfolio willen hebben. In groep 4 verzamelen de leerlingen werk waar zij trots op zijn en werk waarbij ze kunnen reflecteren op de doelen die zij in hun portfolio hebben opgenomen.

Ook de ouder-kind-leerkracht-gesprekken gaat uit van gedeelde sturing. We gaan in gesprek met de leerling, niet met de ouders over de leerling. De leerling heeft een duidelijke rol tijdens dit gesprek; de leerling vertelt hoe het gaat op school, waar hij goed in is en waar hij hulp bij nodig heeft.

bevindingen visitatieteam

Direct al bij het lezen van bovenstaande kunnen we ons niet onttrekken aan een conclusie als 'het bruist op deze school'. Tijdens de visitatie blijkt dat ook. Een enthousiast team werkt aan de ontwikkeling van de school. De thematische aanpak van de zaakvakken is dit schooljaar van start gegaan. Uiteraard loopt men dan aan tegen dingen die nu nog gemist worden of beter kunnen. Het team is zich terdege bewust van het curriculum en waakt ervoor dat het ook in deze nieuwe aanpak waargemaakt wordt. De leerlingen zijn enthousiast over de inbreng die ze nu krijgen. Ook zijn leerlingen blij met de ouder-kind-leerkracht-gesprekken.

aanbeveling 2.

Zelfstandigheid

Door de takentijd uit te breiden in omvang en tijd geef je de leerlingen de mogelijkheid om meer te plannen, los van de aansturing van de leerkracht, waardoor de zelfstandigheid zal toenemen. Werk dit de komende periode uit.

evaluatie school

Sinds 2014-2015 werken wij met een nieuw planbord. In de groepen 1-2 hebben wij een eigen registratiebord ontwikkeld dat naast het kiesbord hangt. Samen met de dagplanning zorgt dit ervoor dat de leerlingen leren plannen en zelf keuzes kunnen maken ten aanzien van het werk.

Ook in de groepen 3 t/m 8 hebben wij een nieuw planbord. Dit hebben we volgens de visie van Hans Wolthuis 'de hele dag dalton' ontwikkeld. In het kort gezegd komt het erop neer dat de leerlingen de hele dag daltontijd hebben en zelfstandig aan de taak werken en dat zij op het planbord zien wanneer zij voor welk vakgebied instructie hebben. Zit jij bij rekenen niet in de instructiegroep, dan werk je verder aan je taak. In groep 8 geven de leerlingen, over het algemeen, zelf aan of zij willen deelnemen aan de instructie.

De planning zorgt ervoor dat wij, leerlingen en leerkrachten, samen verantwoordelijk zijn en dat wij ons houden aan onze planning.

Als extra hulpmiddel hebben de leerlingen een planningsoverzicht in de weektaakmap. Ze schatten hoe lang ze ongeveer bezig zijn met een taak en hoe lang de zelfstandig werktijd per dag is. Als je dit combineert, weet je hoeveel taken je kan plannen.

bevindingen visitatieteam

Het is duidelijk dat dit team blij is met de wijze waarop ze sinds vorig schooljaar (2014 – 2015) de leerlingen de tijd gunnen de hele dag met hun werk bezig te zijn naar voorbeeld van de door Hans Wolthuis ontwikkelde visie 'de hele dag dalton'. Het planbord in de groepen maakt het visueel duidelijk. Bij het werken in de praktijk lopen leraren tegen organisatorische problemen aan. Het aanvankelijk leesproces door de methode erg strak gestuurd worden. Ook bij Engels in de bovenbouw zien we een wat meer klassikale les. Maar ook moet gezegd worden dat leerkrachten zich dat bewust zijn en proberen er toch op een daltonwijze mee om te gaan. Dat blijft een niet 'even te tackelen' zaak.

aanbeveling 3.

Geef meer ruimte aan samenwerkopdrachten binnen de basistaak rekenen en taal.

evaluatie school

Deze aanbeveling is de eerste aanbeveling die we snel na het vorige visitatiebezoek hebben geïmplementeerd. Iedere week staat er minimaal 1 maar vaak zelfs twee samenwerkopdrachten binnen de basistaak rekenen en/of taal op de weektaak. In groep 8 kiezen de leerlingen zelf drie verschillende taken die ze samen met een zelfgekozen maatje (vaak uit hun team) willen maken.

bevindingen visitatieteam

Ja, de taakbrief vermeldt de samenwerkingopdrachten en de leerlingen bevestigen het. Zie ook de kernwaarde samenwerking.

aanbeveling 4.

Werk de verschillen tussen leerlingen (zoals de differentiatie) uit en maak dit zichtbaar in de taakbrief. Geef leerlingen hier een rol in.

evaluatie school

Op het planbord, waarop wij de dagplanning zichtbaar maken voor de leerlingen, hangen ook de verschillende niveaugroepen. De leerlingen weten in welke instructiegroep zij zitten en wanneer zij instructie krijgen van de leerkracht. Zij weten aan de hand van die groepen ook welke leerling zij om hulp kunnen vragen als ze hulp bij een vak nodig hebben.

Daarnaast maken wij de weektaak op drie (en soms zelf vier) niveaus. Een leerling die b.v. goed is in rekenen en zwak in technisch lezen, heeft op de weektaak het plus-aanbod voor rekenen en extra instructie en inoefening voor technisch lezen. Op de weektaak staat de naam van de leerling.

De rol van de leerlingen hierin is dat zij hier op juiste wijze mee omgaan, respecteren dat iedereen anders is en dat zij ook leren hulp te vragen waar nodig. Als een leerling toch wil aansluiten bij de instructie van rekenen, omdat hij de taak niet goed begrijpt, dan is dit mogelijk.

bevindingen visitatieteam

Wat de school in het blokje hierboven beschrijft, nemen wij waar. In gesprekken met de leerlingen horen we dat de kinderen van elkaar weten in welke instructiegroepen ze zitten, waar ze goed in zijn en in welk vakgebied ze wat meer instructie en hulp nodig hebben. Ze vinden dat 'heel gewoon'; zo gewoon dat het bijna raar is dat wij ernaar vragen.

1. Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen

Indicatoren op leerlingniveau

1.1	De leerling neemt verantwoordelijkheid voor de verwerking van zijn taak.
1.2	De leerling legt waar nodig verantwoording af aan zijn leraren, zijn medeleerlingen en zijn ouders over de verwerking van zijn taak.
1.3	De leerling is actief betrokken bij zijn eigen (leer)werk.
1.4	De leerling draagt zorg voor zijn leeromgeving.

evaluatie school

De leerlingen nemen de verantwoordelijkheid voor de verwerking van de taak en leggen zo nodig verantwoording af aan de leerkracht, medeleerlingen en ouders. De leerkracht observeert de leerlingen en geeft begeleiding op maat. Het is van belang dat de leerlingen weten wat er van ze verwacht wordt. Het uitspreken van doelen en verwachtingen naar leerlingen door bijvoorbeeld de leerkracht is een ontwikkelpunt van de school. Hier kunnen wij nog meer in groeien.

De afgelopen jaren zijn we van sterk leerkracht gestuurd, stap voor stap vorm gaan geven aan leerlinggestuurd, gedeelde sturing en leerkrachtgestuurd onderwijs. Het thematisch werken (zie ook hieronder beschreven) is een mooi voorbeeld van leerlinggestuurd en gedeelde sturing. Het thematisch werken waarbij we de zaakvakken geïntegreerd aanbieden maakt dat de leerlingen actief betrokken zijn. Met elkaar geven we vorm en inhoud aan een thema. Bij de start van een nieuw thema is er een kringgesprek. Wat weten we al van het thema en wat willen we onderzoeken. De kennis die er reeds is en de onderzoeksvragen worden vastgelegd op een datamuur. In groepjes werken de leerlingen de onderzoeksvragen uit. Hierbij maken de leerlingen gebruik van ICT en boeken en daarnaast zien wij dat de leerlingen ook thuis actief aan het thema werken.

Het kinderportfolio en de weektaak van de midden- bovenbouw (waarop de leerlingen kunnen aangeven waar ze meer van willen weten of wat ze willen oefenen) zijn ook vormen van gedeelde en leerlinggestuurd onderwijs. Hierin kunnen wij ons de komende jaren nog verder ontwikkelen en dit is ook als doel opgenomen in het schoolplan 2015-2016.

De leerlingen dragen zorg voor de school en zijn (leer)omgeving. In groep 1-2 starten we met het huishoudelijk takenbord waarbij de maatjes samen verantwoordelijk zijn voor een huishoudelijke taak (kiesbord ordenen, tafels schoonmaken, e.d.) de taken in groep 1-2 worden gelijk na het spelen/werken uitgevoerd. Vanaf groep 3 zijn er wekelijks een aantal leerlingen verantwoordelijk voor de leeromgeving en ook hier zijn de huishoudelijke taken op een takenbord weergegeven. Al vanaf groep 1 is er een manager, de manager is eindverantwoordelijk en werkt op positieve wijze samen met de andere leerlingen die verantwoordelijk zijn voor een taak. Heeft bijvoorbeeld een leerling in groep 5 zijn taak uitgevoerd, dan geeft hij dit aan bij de manager. De leerkracht staat hier helemaal buiten. De manager leert op positieve wijze feedback te geven en kan indien wenselijk ook een terugkoppeling geven aan de gehele groep.

In de toekomst willen we de leerlingen meer verantwoordelijkheid geven ten aanzien van de doelen die zij moeten halen. We zijn ons aan het oriënteren om bijvoorbeeld de rekentoets voorafgaand aan het blok te laten maken. Aan de hand van de foutenanalyse stelt een leerling zichzelf een doel en weet hij met welke materialen hij aan dit doel kan werken. Na een van tevoren afgesproken tijd toetst de leerling of hij het doel behaald heeft (dit is tevens een verdere uitwerking van aanbeveling).

bevindingen visitatieteam

Tijdens de visitatie was duidelijk zichtbaar dat kinderen verantwoording afleggen over het gemaakte werk die in de taak beschreven staat.

De leerkrachten zijn duidelijk een stap aan het maken richting leerlinggestuurd onderwijs. Dit proces is in gang gezet maar verdient nog verdere ontwikkeling. Dit is het team zich bewust en heeft het ten doel gesteld voor de komende jaren. De leerlingen hebben nu nog niet heel veel eigen inbreng tijdens de taal en- rekenlessen. Bij het thematisch werken van de WO vakken is dit wel waargenomen. Hier is de eigen inbreng en afleggen van verantwoording over het proces en product van de leerling duidelijk zichtbaar.

Wat een aantal keer positief benoemd is door leerlingen, ouders en teamleden zijn de gesprekken tussen kind, ouder en leerkracht over de ontwikkeling van het kind. Hier is duidelijk een stap gezet richting verantwoording van het kind naar ouders en leerkracht. Ook het kinderportfolio is in ontwikkeling en ook daar krijgt het kind meer vrijheid en verantwoordelijkheid om zijn leerproces zichtbaar te maken.

Indicatoren op leraarniveau

1.5	De leraar kan loslaten en schenkt vertrouwen aan zijn leerlingen. Hij biedt hiervoor een kader waarbinnen de leerlingen hun eigen leerproces kunnen vormgeven.
1.6	De leraar houdt rekening met verschillen en creëert maatwerk dat zichtbaar is in de taakinhoud.
1.7	De leraar begeleidt zijn leerlingen en geeft waar nodig sturing, op zo'n manier dat de leerlingen zich vaardigheden eigen kunnen maken om de leerdoelen te behalen en de taak te kunnen volbrengen.

evaluatie school

Vanaf groep 1 gaan wij uit van de verantwoordelijkheid van de leerling. Daar waar de leerling het zelf kan, wordt de leerling uitgedaagd het zelf te doen. Daar waar een leerling iets nog niet zelf kan, zorgt de leerkracht voor vertrouwen en gaan zij samen op zoek naar de oplossing. Kan een leerling zijn jas nog niet dicht maken, dan stimuleert de leerkracht de leerling om hulp te vragen aan een leerling die dat al wel kan. De leerling die deze jas bij de ander kan dichtmaken groeit in (zelf)vertrouwen.

Naar mate de leerlingen ouder worden, geven wij ze meer verantwoordelijkheid en zorgen wij voor een positief pedagogisch klimaat, waarbinnen de leerlingen van ons het vertrouwen krijgen dat ze het kunnen. Onlangs waren de skateborden erg populair tijdens het buitenspelen. Veel leerlingen uit de bovenbouw namen een skatebord mee van thuis. Nu kunnen wij skaten, gezien de veiligheid verbieden, maar dat is niet passend bij onze visie. Samen met de leerlingen hebben we gekeken wat de beste plek op het schoolplein zou zijn om te skaten. Vervolgens hebben we de leerlingen de verantwoordelijkheid en het vertrouwen gegeven om met het skatebord te skaten. In tussentijdse evaluaties in de groepen hebben we besproken hoe het skaten verliep.

Afspraken omtrent het skaten en het mogelijk bijstellen van deze afspraken zijn uit de leerlingen gekomen.

De leerkracht houdt in hoge mate rekening met de verschillen tussen de leerlingen. Onze weektaak op maat zorgt dat iedere leerling op het juiste niveau wordt uitgedaagd. Daar waar nodig maakt de leerkracht nog aanvullende afspraken met de leerling. Een voorbeeld hiervan is een leerling uit groep 4, die wegens een motorische beperking, niet leesbaar en snel kan schrijven. Deze leerling maakt veel werk op de computer met een aangepast toetsenbord en maakt vaak ook het rekenen uit het lesboek op een kopie van de bladzijde uit het lesboek. Het doel van rekenen is het kunnen uitrekenen van de som en niet motorisch mooi en snel kunnen schrijven. Doordat niet alleen de weektaak op maat is, maar ook de instructie, kunnen wij de kinderen goed begeleiden. In groep 1-2 werken wij veelvuldig met een kleine kring en in de groepen 3 t/m 8 werken wij aan de instructietafel met kleine groepjes of individuele leerlingen. Deze extra instructie vindt niet alleen plaats op cognitief niveau, we begeleiden de leerlingen ook in 'Leren leren', plannen, starten met je werk, doorwerken, nakijken, reflecteren e.d.

Het thematisch werken, waarbij we de zaakvakken geïntegreerd aanbieden, zorgt ervoor dat we de leerlingen steeds meer loslaten en dat we hen het vertrouwen en de verantwoordelijkheid geven zelf vorm te geven aan hun eigen leerproces.

In groep 8 geven de leerlingen bij rekenen aan of zij deel willen nemen aan de instructie.

bevindingen visitatieteam

De kinderen zijn duidelijk ingedeeld naar instructie behoefte dit is zichtbaar op de taak en op het planbord. De leerkracht biedt de instructie en taak in drie niveaus aan. Hierin zijn de kinderen nog geen "mede"-eigenaar.

Er heerst op school een sfeer van vertrouwen. Dat werd duidelijk tijdens gesprekken en observaties. Kinderen en leerkrachten hebben aangegeven dat alles bespreekbaar is. Dit schept duidelijkheid in verantwoording en vrijheid.

Indicatoren op schoolniveau

1.8	Op de school heerst een cultuur van vertrouwen.
1.9	Leraren en overige medewerkers kunnen omgaan met verantwoordelijkheid en het aangeven van grenzen.
1.10	Leraren en overige medewerkers komen de afspraken na.
1.11	De brede algemene vorming van leerlingen is richtinggevend.
1.12	Het onderwijs wordt gegeven in een lerende organisatie waar leerlingen en leerkrachten zich kunnen ontwikkelen naar hun mogelijkheden.

evaluatie school

Op school (tussen leerkrachten, medewerkers en directie) heerst een cultuur van vertrouwen. In het team is alles bespreekbaar, staan we open voor elkaars mening en is er ruimte voor ieders inbreng. Deze cultuur zorgt ervoor dat alle teamleden hun taak serieus nemen en dat de mogelijkheid er is om grenzen aan te geven. Er is sprake van een professionele leergemeenschap.

De intervisiegroepen, collegiale consultatie en overlegmomenten zorgen ervoor dat de leerlingen en leerkrachten zich kunnen ontwikkelen naar hun mogelijkheden.

Het nieuwe schoolplan gaat voornamelijk uit van de brede vorming van de leerling. In relatie tot deze brede ontwikkeling vinden wij het van belang dat we met leerlingen en ouders in gesprek blijven over de ontwikkeling van de leerling. Ouderbetrokkenheid 3.0 sluit hier goed bij aan. Sinds het schooljaar 2015-2016 werken wij met deze visie en vinden wij het van belang dat we een goede relatie onderhouden met de ouders. Tijdens de ouder-kind-leerkracht gesprekken praten wij met de leerling over zijn ontwikkeling en de behoeftes van de leerling. Waar heeft de leerling hulp bij nodig? Hoe kunnen we dit aanpakken? Belangrijk hierbij is het vertrouwen en de eigen verantwoordelijkheid.

bevindingen visitatieteam

De school omschrijft in dit verslag waar ze staan in de ontwikkeling van verantwoordelijkheid. Wij hebben tijdens ons bezoek gezien dat wat er staat ook in de praktijk wordt toegepast. We hebben daarom ook alle vertrouwen dat de gestelde doelen voor de toekomst behaald gaan worden. Het team straalt enthousiasme en ambitie uit om dit om het samen voor elkaar te krijgen.

2. Zelfstandigheid

Indicatoren op leerlingniveau

2.1	De leerling neemt zelf initiatieven om zijn leerdoelen te bereiken.
2.2	De leerling vraagt hulp van anderen en helpt anderen als zij hem/ haar om hulp vragen.
2.3	De leerling bepaalt mede hoe (werkvorm, tempo, plaats, tijd) hij/zij werkt aan de gestelde doelen.
2.4	De leerling kan omgaan met uitgestelde aandacht.
2.5	De leerling krijgt de gelegenheid het gemaakte werk zelfstandig na te kijken.

evaluatie school

Vanaf groep 1 werken de leerlingen met een weektaak. De weektaak zorgt ervoor dat de leerlingen zelfstandig aan de taak kunnen werken, waarbij zij de keuze hebben welke taak zij willen maken, het werktempo, de vorm, tijd en de plaats. De weektaak voldoet aan de onderwijsbehoeften van het kind en in de midden- en bovenbouw kunnen de kinderen ook eigen leerdoelen aangeven op de weektaak. 'Ik wil meer oefenen met' en 'ik heb hulp nodig bij' geeft leerlingen de ruimte met eigen doelen aan de slag te gaan.

Ook het kinderportfolio (wat nog in ontwikkeling is en niet in iedere groep geïmplementeerd is) gaat uit van het talent van de leerling en de eigen leerdoelen.

De leerlingen kunnen goed omgaan met uitgestelde aandacht, ze vragen om hulp (medeleerling en/of leerkracht) en bieden hulp aan anderen.

In de groepen 1-2 werken wij veel met zelfcorrigerend materiaal en vanaf groep 3 krijgen de leerlingen steeds meer verantwoordelijkheid voor het nakijken van gemaakte werk. Nadat de leerling het werk heeft nagekeken reflecteert de leerling op het proces en resultaat en neemt de leerling de beslissing of het werk begrepen is en in de klaarbak kan of dat de leerling nog hulp wenst. Wil een leerling hulp dan legt hij zijn werk in de hulpbak.

De school kan zich nog verder ontwikkelen waar het gaat om indicator 2.1. Wij denken hierbij dan aan wat ook reeds beschreven staat bij 'Vrijheid in gebondenheid/verantwoordelijkheid en vertrouwen'. We willen in de toekomst de leerlingen zelf doelen laten stellen en keuze te geven in het verwerkings- en oefenmateriaal.

bevindingen visitatieteam

De school zet goed in op het eigenaarschap van de leerling. Ze schept daarvoor goede mogelijkheden.

Als een rode draad door de visitatie van vandaag loopt het 'stellen van doelen' zowel door leraren als leerlingen. Dat men zoekende is, is ook duidelijk. We zien leerkrachtsturing, zo wel als gedeelde sturing als sturing door leerlingen. Nu nog veel leerkrachtsturing en in minder mate gedeelde sturing en leerlingsturing. Terecht schrijft de school in haar evaluatie / reflectie in dit verslag dat wat betreft het stellen van doelen door leerlingen nog werk aan de winkel is.

Indicatoren op leraarniveau

2.6	De leraar creëert de randvoorwaarden (taakgerichte werksfeer, organisatie, opdrachten/taken, materialen) die de leerlingen in staat stellen zelfstandig te kunnen werken, zodat zij in hun eigen tempo en op hun eigen wijze kunnen leren.
2.7	De leraar stimuleert leerlingen initiatieven te nemen en te tonen.
2.8	De leraar biedt ruim tijd aan leerlingen om zelfstandig te kunnen werken.
2.9	De leraar creëert voor de leerlingen de ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen.

evaluatie school

De klas en de school zijn zo ingericht dat de omgeving bijdraagt aan de randvoorwaarden die de leerlingen in staat stellen zelfstandig te kunnen werken.

De weektaak bestaat uit taken die aansluiten bij onderwijsbehoeften van de leerling. We differentiëren daarbij niet alleen op cognitie, maar ook op tempo.

Sinds schooljaar 2014-2015 werken wij met het planbord 'dalton de hele dag' gebaseerd op de visie van Hans Wolthuis. Dit planbord zorgt ervoor dat de leerlingen de hele dag kunnen overzien en dat zij precies weten wanneer zij voor welk vak instructie krijgen én wanneer zij niet deelnemen aan een instructiegroep. Heb je geen instructie, dan is er daltontijd en werk je met je weektaak.

De leerkracht zorgt ervoor dat duidelijk is in welke instructiegroepen de leerlingen zich bevinden en zorgt voor voldoende tijd om aan de taak te werken. Nu is de indeling van de instructiegroepen nog grotendeels leerkrachtgestuurd, maar wij willen de komende jaren van leerkrachtgestuurd, naar gedeelde sturing en leerlinggestuurd.

Het thematisch onderwijs, waarbij we de zaakvakken geïntegreerd aanbieden en uitgaan van de onderzoeksvragen van de leerlingen biedt leerlingen de ruimte om hun talent te laten zien, te ontwikkelen en daagt hen uit initiatief te nemen. Ook het kinderportfolio draagt hiertoe bij.

bevindingen visitatieteam

Het team is zich bewust van het belang van het bieden van structuur. De leraren realiseren zich dat er verschillen zijn bij de leerlingen. De gulden regel: leiden waar het moet en begeleiden waar het kan, brengen ze in praktijk.

Indicatoren op schoolniveau

2.10	De school creëert voor de leraren en overige medewerkers de ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen.
2.11	De school stimuleert leraren en overige medewerkers initiatieven te nemen en te tonen.

evaluatie school

In de gesprekken tussen de medewerkers en de directeur wordt besproken wat het talent van de medewerker is, hoe dit talent kan worden benut ten behoeve van de ontwikkeling van de leerkracht en de school. De talenten van de medewerkers zijn zichtbaar in het taakbeleid van de school. Daarnaast kan het ook zo zijn dat de leerkracht hulp en ondersteuning nodig heeft bij het vervullen van een taak. Waar mogelijk biedt een andere collega hulp. Waar dit niet mogelijk blijkt te zijn, maar het voor de school en de leerkracht van essentieel belang is, zoeken we naar passende nascholing. Een goed voorbeeld hiervan het instructiewinkeltje naar aanleiding van de daltonkijkwijzer. Iedere leerkracht heeft aangegeven waar zij goed in is en waar zij hulp bij nodig heeft. De leerkracht die nog hulp nodig had bij het organiseren van opdrachten met een open eind voor meer- en hoofbegaafde leerlingen is in het instructiewinkeltje op zoek gegaan naar een leerkracht die dat als talent had aangegeven. Er is waardering en ruimte voor de initiatieven van medewerkers. Een voorbeeld daarvan is het handvaardigheidscircuit in groep 4. De leerkracht heeft tijdens een gesprek met de directeur aangegeven dat zij graag een handvaardigheidscircuit wilde opzetten. Vier weken lang werkt zij dan samen met de leerlingen en met behulp van ouders aan 4 creatieve opdrachten. De Koningin Wilhelminaschool valt onder de stichting Salomo en ook vanuit de stichting worden de medewerkers gestimuleerd zich te ontwikkelen. Het bestuur heeft sinds schooljaar 2014-2015 een nascholingsaanbod voor alle medewerkers en tijdens de studiedag van het bestuur nemen we een kijkje in elkaars keuken. Veel leerkrachten zijn bij ons op bezoek geweest om te kijken hoe onze onderwijsvisie er in de praktijk uitziet en welke elementen zij kunnen toepassen op hun eigen werkplek.

bevindingen visitatieteam

Leraren laten merken enthousiast te zijn over de mogelijkheden die zij krijgen om hun kracht te laten zien en in te zetten en aan de andere kant hun hulp- en leervragen te stellen. In het gesprek met het bestuur komt ook duidelijk naar voren dat stichtingsbreed leraren via interne audits in de gelegenheid gesteld worden van en met elkaar te leren.

3. Samenwerking

Indicatoren op leerlingniveau

3.1	De leerling benut de gegeven tijd en gelegenheid om te oefenen en zich te bekwamen in samenwerkingsvaardigheden.
3.2	De leerling werkt op respectvolle wijze samen met leraar en medeleerlingen.

evaluatie school

Vanaf groep 1 werken de leerlingen wekelijks aan een of meer opdrachten samen. De leerkracht begeleidt het samenwerken en oefent met de leerlingen aan de competenties die nodig zijn om goed samen te werken. Tot en met groep 4 richt het samenwerken zich voornamelijk op de sociaal emotionele ontwikkeling van de leerling, waarbij communicatie tussen leerlingen centraal staat. Vanaf groep 5 werken de leerlingen zowel op sociaal emotioneel als cognitief gebied samen en staat er iedere week een taal en/of rekentaak als samenwerkopdracht op de weektaak. In groep 8 krijgen de leerlingen de verantwoordelijkheid om zelf drie taken uit de weektaak met een maatje (zelfgekozen) samen te maken. Het thematisch werken biedt veel mogelijkheden voor de leerlingen voor samenwerken.

bevindingen visitatieteam

We hebben verschillende vormen van samenwerken waargenomen. De kinderen konden aan ons goed vertellen wat de samenwerkopdracht was. Het helpt de kinderen om de verschillende vormen van samenwerken helder in kaart te brengen en duidelijk een vaardigheidlijn te hebben voor de kinderen. Zo geef je ze duidelijk aan welke vorm van samenwerking nodig is om het proces en product optimaal uit te voeren.

Samenwerken kan meer benut worden om de leerdoelen te behalen. Tijdens het zelfstandig werken kan er meer tijd besteed worden aan het samenwerken waardoor de kinderen niet alleen afhankelijk zijn van de hulpronde van de leerkracht. Wat we gezien hebben is dat alleen de laatste 10 minuten samen gewerkt mocht worden, hierdoor waren kinderen onnodig aan het wachten.

De leerlingenraad gaf aan dat groep acht samen werkt met lagere groepen en dat de leerlingen uit groep zes en zeven dit ook graag zouden willen doen.

Indicatoren op leraarniveau

3.3	De leraar werkt op respectvolle wijze samen met collega's en leerlingen.
3.4	De leraar geeft samen met collega's vorm aan de taak of leertaken, zoals deze in de school zijn afgesproken.
3.5	De leraar kan verschillende vormen en niveaus van samenwerken toepassen.
3.6	De leraar schept een pedagogisch veilig klimaat voor samenwerking met de leerlingen en tussen de leerlingen onderling.

evaluatie school

In de school heerst een pedagogisch veilig klimaat wat ervoor zorgt dat de leerlingen goed met elkaar kunnen samenwerken. Iedere leerkracht is goed op de hoogte van onze doorgaande lijn en de afspraken die we met elkaar gemaakt hebben. Wij houden ons aan deze doorgaande lijn en dit geeft de leerlingen houvast, rust en veiligheid. Niet alleen in de weektaak zitten samenwerkopdrachten, ook maakt de leerkracht gebruik van coöperatieve werkvormen tijdens bijvoorbeeld de instructie, thematisch werken en de culturele en kunstzinnige opdrachten. Op schoolniveau werken wij met intervisiegroepen, maken we gebruik van collegiale consultatie en houden we met regelmaat collegiaal overleg.

bevindingen visitatieteam

Tijdens de observaties hebben we kunnen zien dat de kinderen plezier hadden en zich vrij voelde om zich te uiten.

Het was duidelijk zichtbaar dat de leerkrachten samen de taak hebben ontworpen. Deze is afgestemd op de verschillende leerjaren.

De leerkrachten hebben aangegeven op een constructieve manier samen aan onderwijs ontwikkeling te werken. En dit met veel plezier te doen.

Ook met de implementatie van de nieuwe werkwijze met de wereldoriënterende vakken wordt veel samen gewerkt. De leerkrachten geven aan door samen te ontwerpen, uit te voeren, en te reflecteren de lessen steeds beter afgestemd worden op de te behalen doelen en de vrijheid van de leerlingen om zelf te onderzoeken.

Indicatoren op schoolniveau

3.7	De school is een leefgemeenschap waarbinnen leerlingen, leraren en overige medewerkers op een zichtbare wijze samen leven en werken.
3.8	De school is een leerplek waar leerlingen en leraren al samenwerkend van en met elkaar leren.
3.9	De school is een veilige oefenplek voor democratisering en socialisering.

evaluatie school

In de uitwerking van onze visie en de kernwaarden van het daltononderwijs beschrijven wij dat de school een leefgemeenschap is waar leerlingen, leerkrachten, ouders en schoolleiding samen leven en werken. Wij zijn een leefgemeenschap waar we van en met elkaar leren. De leerlingen werken samen met de leerkracht en hun medeleerlingen aan hun leertaken. Hierdoor leren zij hoe om te gaan met elkaar en leren zij dat zij elkaar kunnen helpen.

We hebben op school een beleidsplan 'Veilige school'. Hierin beschrijven wij hoe we omgaan met elkaar.

De Koningin Wilhelminaschool is een kleine school, iedereen kent elkaar en gedurende het schooljaar ontmoeten de leerlingen elkaar tijdens vieringen, 'Op de Planken' en klassendoorbreekende activiteiten.

Gezien de schoolgrootte is het mogelijk om tijdens de pauzes met alle leerlingen tegelijk buiten te spelen. Dit laatste draagt in grote mate bij het om hulp durven vragen aan andere leerlingen of een ander hulp te bieden. Ook spelen de kinderen tijdens de pauze groepsdoorbreekend met elkaar.

bevindingen visitatieteam

Het is duidelijk zichtbaar dat er een positief pedagogisch en didactisch leefklimaat aanwezig is. De leerlingen kunnen makkelijk met de leerkrachten in gesprek. In de gesprekken met ouders bleek ook dat zij tevreden zijn met de wijze waarop de leerkrachten en directeur met de kinderen omgaan en open staan voor feedback.

4. Reflectie

Indicatoren op leerlingniveau

4.1	De leerling maakt een planning voor zijn taakwerk.
4.2	De leerling stuurt zijn planning bij door de voortgang te overzien.
4.3	De leerling beziet het behaalde eindresultaat kritisch en neemt leerpunten mee naar een volgende planning van zijn taak.
4.4	De leerling reflecteert op zijn eigen gedrag en dat van zijn medeleerlingen.

evaluatie school

Al in groep 2 krijgen de leerlingen de mogelijkheid om een weektaak te plannen. Aan het einde van de dag kunnen de leerlingen aangeven welke taak zij morgen willen uitvoeren. In groep 3 en 4 hebben de leerlingen een weektaak met het werk van de hele week, maar plannen zij nog per dag. Halverwege groep 4 gaan de leerlingen over op een weektaak waarbij zij een planning maken voor de gehele week. De leerlingen maken aan het begin van de week een inschatting van de moeilijkheidsgraad en de tijd die zij nodig hebben om de taak uit te voeren. Tijdens de week kunnen de leerlingen de planning eventueel bijsturen en na afloop reflecteren zij op zowel het proces als het resultaat. Wij vinden het belangrijk dat leerlingen van hun werkervaringen leren. Naast de reflectie op de weektaak biedt het kinderportfolio alle ruimte om op alle niveaus te reflecteren. Daar waar er op de weektaak veelal gereflecteerd wordt op het werk en is sommige gevallen op gedrag, biedt het kinderportfolio de mogelijkheid om ook te reflecteren op het talent van het kind. In het kinderportfolio laten leerlingen zien waar zij trots op zijn en hoe zij het doel hebben bereikt.

Op de weektaak beschrijven de leerlingen vanaf groep 5 ook een leerdoel waar zij die week aan willen werken. Hierin hebben de leerlingen wel begeleiding nodig. Vaak zijn de leerlingen geneigd om iedere week een ander doel te kiezen. Ook de beschrijving van het leerdoel is soms erg beperkt. Wat bedoelt een leerling met bijvoorbeeld het doel minder fouten met rekenen? Het is belangrijk dat we de leerlingen bij dit proces goed begeleiden. De reflectiegesprekken tussen de leerling en de leerkracht draagt bij aan deze ontwikkeling. Als ontwikkelpunt willen we dat we met elkaar (leerkrachten en leerlingen) werken aan het formuleren van doelen en criteria, zodat de leerlingen weten wat ze moeten oefenen, wat ze moeten beheersen en wanneer hun doel behaald is.

bevindingen visitatieteam

Het formuleren van doelen is een pittige klus. Krijgen we de doelen voldoende SMART geformuleerd. Nog dikwijls is de formulering ruim, zoals hierboven genoemd 'minder fouten met rekenen' i.p.v. bv. de tafel van 7 beheersen.

Leraren hebben bij navraag niet altijd het doel van de les voor zichzelf en/of de leerlingen geformuleerd. Indien de school erin slaagt de ik-doelen goed te formuleren en te laten formuleren door de leerlingen kan er inhoudelijke diepgang komen in de reflectie op dat wat geleerd had moeten worden.

In reflectie vooraf zou meegenomen kunnen worden met welke medeleerling een kind aan de slag gaat, waar het werk gemaakt gaat worden, welke materialen er nodig zijn, hoeveel tijd gemoeid is met die opdracht/taak e.d.

Indicatoren op leraarniveau

4.5	De leraar zet verschillende reflectiemethoden in.
4.6	De leraar laat leerlingen reflecteren op de samenwerking.
4.7	De leraar laat leerlingen feedback geven op zijn eigen functioneren.
4.8	De leraar is in staat om kritisch naar zijn werk te kijken en gebruikt evaluatie, reflectie en feedback van anderen om zich verder te ontwikkelen.

evaluatie school

Naast de mogelijk voor de leerlingen om te reflecteren op de weektaak, reflecteert de leerkracht ook dagelijks met de leerlingen. We reflecteren op het werk, de samenwerking en de omgang met elkaar. Hiervoor heeft de leerkracht diverse reflectiemethoden. We reflecteren niet alleen met de groep, maar ook door leerling-leerkracht-gesprekken. Om ervoor te zorgen dat we regelmatig met individuele leerlingen reflecteren plannen we deze op het rooster en op het planbord. In de groepen 1-2 en 4 werken wij met het kinderportfolio en in de groepen 3-5-6-7-8 experimenteren de leerkrachten met onderdelen van het kinderportfolio. In groep 8 hebben de leerlingen een multomap met een tabblad 'ik ben trots op'.

Aangezien wij het belangrijk vinden om met leerlingen te praten, voeren wij sinds het schooljaar 2015-2016 ouder-kind-leerkracht-gesprekken. Deze zijn in de plaats gekomen van de traditionele tienminutengesprekken. Tijdens deze gesprekken vertelt de leerling wat hij geleerd heeft, wat hij moeilijk vindt en waar hij de komende periode aan wilt werken en hulp bij nodig heeft.

Doordat de leerkrachten in de intervisiegroepen ook hun persoonlijke ontwikkelplan bespreken, zijn zij steeds meer in staat kritisch te kijken naar het eigen functioneren. De leerkracht reflecteert hierdoor op eigen proces en ontvangt feedback om zich verder te ontwikkelen.

bevindingen visitatieteam

Op veel manieren wordt gewerkt aan reflectie. We lezen het in deze evaluatie niet alleen, maar horen het in gesprekken met kinderen en leraren ook terug. Evenwel vertellen kinderen ook dat er niet elke dag over het werk van die dag wordt nagesproken. Maar ook vertellen kinderen het fijn te vinden in het bijzijn van de leerkracht zelf aan de ouders het e.e.a. over hun werken op school te kunnen vertellen.

Indicatoren op schoolniveau

4.9	De school stelt leraren en overige medewerkers in de gelegenheid van en met elkaar te leren.
4.10	De school hanteert een doorgaande lijn m.b.t. reflectie op leerlingniveau.

evaluatie school

Het van en met elkaar leren neemt op de Koningin Wilhelminaschool ook een grote plaats in en staat uitvoerig beschreven in hoofdstuk 4 van het daltonbeleidsplan. In het groepsplan 'Leren leren' staat per leerjaar op leerlingniveau een doorgaande leerlijn reflectie beschreven. Het reflecteren blijft de komende jaren een aandachtspunt, aangezien wij van mening zijn dat we deze kernwaarde nog beter kunnen uitwerken in een doorgaande lijn.

bevindingen visitatieteam

Er is de afgelopen tijd veel geëxperimenteerd en nog zijn er proeftuintjes te vinden in de school. Dat juichen we alleen maar toe. Onderzoek en behoud het goede. Wij onderstrepen de wens van verdere ontwikkeling op het gebied van reflecteren van harte.

5. Effectiviteit/ doelmatigheid

Indicatoren op leerlingniveau

5.1	De leerling behaalt zijn leerdoelen die passen bij zijn persoonlijke ontwikkeling.
5.2	De leerling gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn leertijd.
5.3	De leerling is actief bezig met de taak en maakt efficiënt gebruik van zijn keuzemogelijkheden.

evaluatie school

De weektaak past bij de onderwijsbehoeften van de leerling, hierdoor behaalt de leerling de leerdoelen die passen bij zijn persoonlijke ontwikkeling. Een leerling die het plusaanbod nodig heeft voor rekenen kan een gemiddelde speller zijn. Op beide vakgebieden heeft de leerling werk nodig dat past binnen zijn persoonlijke ontwikkeling. De weektaak biedt voldoende keuzemogelijkheden voor de leerling. Zo staat er wekelijks een opdracht uit de keuzekast op de weektaak. De opdrachten uit de keuzekast zijn samengesteld op de meervoudige intelligenties en de leerlingen hebben de vrijheid om een opdracht te kiezen die zij graag willen maken. Ons nieuwe planbord (dalton de hele dag) zorgt ervoor dat de leerlingen (en de leerkracht) efficiënt en verantwoord om kunnen gaan met de leertijd. Onnodig aansluiten bij een instructie is niet meer aan de orde.

bevindingen visitatieteam

De taak geeft duidelijk aan welke verwerking van het kind verwacht wordt op het niveau dat past bij het kind. Op het planbord wordt duidelijk aangegeven wanneer voor welke groep er instructie wordt gegeven. Hier gaan de kinderen effectief mee om.

Wat nog verder ontwikkeld kan worden is het concreet omschrijven van de te behalen doelen op de taak. Dat geeft de leerling een duidelijk omschrijving wat hij moet kunnen of kennen. Hierdoor kan hij effectief omgaan met zijn leerproces. De school is zich dit bewust en zal dit verder uitwerken in de toekomst.

Indicatoren op leraarniveau

5.4	De leraar behaalt zijn leerdoelen.
5.5	De leraar gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn lestijd.
5.6	De leraar zorgt voor afwisseling van leeractiviteiten tijdens de les.
5.7	De leraar stemt de instructie en het leerstofaanbod af op de leerbehoeften en leermogelijkheden van zijn leerlingen.
5.8	De leraar daagt leerlingen uit het beste uit zichzelf te halen.
5.9	De leraar geeft leerlingen een uitdagende motiverende taak die past bij het niveau, de interesse en het (werk)tempo van de individuele leerling.
5.10	De leraar analyseert de leerproblemen van leerlingen die de leerdoelen niet halen.

evaluatie school

De leerkracht maakt een duidelijk leerplan per half jaar en werkt samen met de leerlingen op een efficiënte wijze aan het behalen van de leerdoelen. Doordat we de instructie voor rekenen, technisch lezen en spelling zo veel mogelijk op 3 niveaus aanbieden zorgt de leerkracht ervoor dat het lesstofaanbod wordt afgestemd op de behoeften van de leerlingen en daagt de leerkracht de leerlingen uit het beste uit zichzelf te halen.

In de groepen 1-2 werken we met een planning per thema, waarbij de leerkrachten van de onderbouw tijdens hun bouwvergadering samen de lessen voorbereiden. Wekelijks zijn er drie tot vier weektaken en wordt er gedifferentieerd naar niveau. Daar waar een leerling uit groep 1 al de taak van groep 2 aankan wordt de leerling gestimuleerd en uitgedaagd deze te maken.

In sommige gevallen kunnen wij nog meer informatie uit de analyse halen, daar waar het gaat om het niet behalen van de leerdoelen. Ons nieuwe format 'groepsoverzicht' zoemt bijvoorbeeld in op leerkrachtgedrag. Naast de analyse op leerlingniveau is het ook erg belangrijk dat we ons bewust zijn wat leerkrachtgedrag kan toevoegen of afbreken aan het realiseren van de leerdoelen van de leerlingen.

bevindingen visitatieteam

De leerkrachten bereiden samen de lessen voor en in intervisiegroepen bespreken ze situaties met elkaar die ze lastig vinden om samen tot een oplossing te komen. Dit bevordert een efficiënte en verantwoordelijke werkwijze om de eigen leerdoelen te behalen maar ook die van de leerlingen.

De leerlingen die voor lopen op de leerlijn mogen nog wat meer uitdaging krijgen. In verschillende bovenbouwgroepen geven de kinderen aan dat ze ruim voor de weektaak eindigt al klaar zijn. Het werk wat ze daar kunnen doen ervaren zij niet als leerzaam. Wij hebben zelf ook waargenomen dat kinderen uit de bovenbouw aan het kleuren waren omdat ze anderhalve dag eerder klaar zijn met hun taak. Hier ligt een kans om het kind eigenaarschap te geven in het stellen van eigen leerdoelen en deze te presenteren.

Indicatoren op schoolniveau

5.11	Het onderwijs is door een efficiënte inrichting van tijd, ruimte en middelen doelmatig en gericht op het behalen van de noodzakelijke opbrengsten.
5.12	De school hanteert een doorgaande lijn van de daltoncompetenties van leerlingen en personeel.
5.13	De school biedt leerlingen ondersteuning en/of passende zorg als zij de leerdoelen niet halen.

evaluatie school

Er zijn binnen de school diverse beleidsplannen aanwezig. Het is onze taak ervoor te zorgen dat alle plannen in samenhang zijn. De doelen van het schoolplan worden altijd benaderd en ingevuld door onze visie op (dalton)onderwijs en de daarbij behorende 6 kernwaarden. Alles wordt zo efficiënt mogelijk ingericht. We vergaderen niet om het vergaderen, maar om met elkaar in gesprek te gaan over ontwikkelingen binnen ons daltononderwijs. De financiële begroting wordt doelmatig ingezet om deze ontwikkelingen mogelijk te maken.

Ook werken wij binnen het samenwerkingsverband Passend Onderwijs Zuid-Kennemerland met een onderwijsprofiel. In het onderwijsprofiel beschrijven wij hoe wij passend onderwijs voor iedere leerlingen bieden, waar onze kracht en onze beperkingen liggen. Ook in dit plan gaan wij uit van de kernwaarden van het daltononderwijs. In alle plannen is ons motto: loslaten waar kan en begeleiden waar nodig. Begeleiding voor leerlingen die de leerdoelen niet halen is bij ons vanzelfsprekend. Daarbij is de relatie met de ouders erg belangrijk. Tijdens de ouder-kind-leerkrachtgesprekken bespreken wij met de leerlingen waar zij hulp bij nodig hebben en hoe wij de leerling kunnen begeleiden. Soms heeft een leerling specifieke hulp nodig die wij mogelijk niet kunnen bieden. Mocht dat het geval zijn dan gaan wij met ouders en leerlingen op zoek naar een passende oplossing.

bevindingen visitatieteam

Duidelijk naar voren kwam in de verschillende gesprekken de dalton ambitie van de school.

Het team is bezig zich steeds meer te ontwikkelen binnen een professionele leer-gemeenschap. Er zijn constructieve bijeenkomsten zoals al eerder benoemd de inter-visie, de leerteams en interne audits om het daltononderwijs verder te ontwikkelen. De teamleden hebben tijdens de visitatie dit meerdere malen benoemd en stralen ze ook uit.

Er is winst in effectiviteit te behalen door heldere doelen te omschrijven. Heldere doelen geven de leerkrachten en leerlingen de mogelijkheid om te reflecteren of de kennis / vaardigheden beheerst worden en of het proces daarnaar toe effectief geweest is. Dit geldt ook voor de daltonvaardigheden die de kinderen nodig hebben om goed dalton-onderwijs vorm te geven.

6. Borging

Indicatoren op schoolniveau

6.1	De school werkt planmatig aan de daltonontwikkeling en beschrijft dit in een daltonbeleidsplan.
6.2	De school geeft aan hoe de daltonontwikkeling wordt aangestuurd, bv. door een daltoncoördinator.
6.3	De school draagt haar daltonidentiteit uit. (schoolgids, website, folders etc).
6.4	De school heeft daltonscholing in het scholingsplan opgenomen.
6.5	De school benut de daltonmogelijkheden van het gebouw.
6.6	De school enquêteert regelmatig de leraren, de ouders en de leerlingen over de daltonontwikkeling en de kwaliteit van het daltononderwijs.
6.7	De school is actief betrokken bij dalton-regioactiviteiten, waarbinnen zij vertegenwoordigd is.
6.8	De leerlingen worden betrokken bij de daltonontwikkeling van de school.
6.9	De ouders worden betrokken bij het ondersteunen van de dalton-ontwikkeling van de school.
6.10	Het schoolbestuur ondersteunt de school in haar daltonontwikkeling.

evaluatie school

Het daltonbeleidsplan is up-to-date en de school werkt planmatig aan de daltonontwikkeling. Bij de invulling van de studiedagen zorgen wij ervoor dat we voldoende tijd besteden aan onze daltonontwikkeling. Minimaal één studiedag per jaar staat geheel in het teken van het daltononderwijs. In ons schoolplan is te lezen welke naschooling we de afgelopen vier jaar hebben gevolgd (zowel op school- als op persoonlijk niveau).

De school heeft twee daltoncoördinatoren. Beiden zijn verantwoordelijk voor de doorgaande lijn en de implementatie van onderwijsvernieuwingen.

Om ervoor te zorgen dat we goed op de hoogte blijven van alle ontwikkelingen wonen wij de regiodagen, diverse daltoncongressen en de dalton Leiderschaps2daagse bij.

We benutten daltonmogelijkheden van het gebouw waar mogelijk. Op dit moment zijn wij met de gemeente in overleg om een stuk tijdelijke huisvesting te vervangen door permanente bouw. Bij de bouwplannen willen wij meer daltonmogelijkheden in het gebouw realiseren. Te denken valt aan een atelier voor de brede ontwikkeling van de leerling en extra ruimtes om in stilte aan een taak te werken.

Ouders kiezen bewust voor deze school en dus ook bewust voor de daltonvisie. Tijdens het intakegesprek worden alle daltonkernwaarden besproken en tijdens de rondleiding kunnen de ouders in de klassen het daltononderwijs in praktijk zien.

Een keer in de twee jaar is er een algemene informatieavond voor ouders waarbij de leerkrachten een daltonworkshop verzorgen. De ouders kiezen zelf een workshop waaraan zij deel willen nemen. Ook heeft de school een klankbordgroep bestaande uit ouders. Allerlei schoolse onderwerpen worden tijdens deze bijeenkomsten besproken. Afgelopen schooljaar hebben wij een bij de ouders, leerlingen en leerkrachten een tevredenheidsenquête afgenomen. De evaluatie hiervan is onderdeel van het schoolplan. Voor de vorige visitatie van de NDV hebben wij ook een enquête afgenomen in het kader van de daltonontwikkeling. Dit hebben we dit jaar niet gedaan. Wel staat er een enquête gepland in het kader van zorg en begeleiding en daarin zullen wij ook ouderbetrokkenheid meenemen. Bij het opstellen van de vragen gaan wij uit van onze daltonvisie.

De school draagt haar daltonidentiteit uit in de schoolgids, het schoolplan, op de website en de folder. Vorig schooljaar hebben we in het kader van ons 75-jarig bestaan een magazine gemaakt. In dit magazine hebben we veel aandacht besteed aan ons daltononderwijs, maar ook de bij de totstandkoming van het magazine hebben we onze daltonvisie ingezet. Samen met leerlingen en ouders!

Ook het schoolbestuur ondersteunt de daltonontwikkeling van de school. Het bestuur geeft de school vertrouwen en verantwoordelijkheid bij het vormgeven aan het bestuurlijk strategisch beleidsplan op schoolniveau. Het strategisch beleidsplan van Salomo gaat in de planperiode 2015-2019 uit van 'het kind centraal' en 'vertrouwen en verantwoordelijkheid'. Hoe mooi sluit dat aan bij onze visie!

Tenslotte is de betrokkenheid van de leerlingen op de daltonontwikkeling voor ons ook heel belangrijk. Bij de ontwikkeling die wij implementeren betrekken wij waar mogelijk de leerlingen.

bevindingen visitatieteam

Over borging kunnen we kort en duidelijk zijn: de school geeft hierboven een waarheidsgetrouwe weergave van wat zij doet op het gebied van het borgen van haar daltononderwijs.

Overige opmerkingen school

(nog niet in zelfevaluatie opgenomen, maar wel relevant)

Uit de gesprekken met leerlingen

Wij spreken met 6 leerlingen, 2 uit groep 6, 2 uit groep 7 en 2 uit groep 8. Deze leerlingenraad functioneert behoorlijk zelfstandig. De leerlingen uit groep 8 regelen de vergadering. Ze vergaderen zonder leiding van een juf. Vanuit de groepen, door daar te gaan praten, verzamelen ze gespreksstof. In de vergadering bespreken ze de ideeën en plannen en schatten die in op haalbaarheid. Vol enthousiasme vertellen ze over een recent georganiseerd hockeytoernooi. Bij de daadwerkelijke organisatie was wel een leerkracht betrokken. Ze zouden ook wel wat willen met het speelplein. Er moeten wat meer 'speeltjes' komen voor kleuters. De leerlingen geven aan blij te zijn met hun school. Je mag zo veel zelf doen, daar leer je meer van, vinden ze. Of in groepjes aan projecten werken is leuk. Er vinden wel wat groeps-overstijgende activiteiten plaats, m.n. noemen ze de tutorhulp in groep 3 of bij de kleuters. Dat is wel voorbehouden aan leerlingen van groep 8. Ook over daltononderwijs weten ze ons wel het nodige te vertellen: meer zelf doen, plannen, handig voor straks op de middelbare school, instructie die je niet meer allemaal hoeft te volgen, samenwerken. Wat fijn is van deze school is dat er op je wordt gelet. Er zijn hulpgroepjes en je kunt extra instructie krijgen. De ouder-kind-leerkracht-gesprekken worden gewaardeerd. Zelf vertellen hoe het gaat, is fijn. Er wordt **met** je gepraat en niet over je.

Uit de gesprekken met leraren en ondersteunend personeel

Wij spreken de leraren veelal tijdens onze bezoeken aan de groepen. Onderwerpen van gesprek zijn het ouder-kind-leerkracht-gesprek en het sinds september jl. ingevoerde projectmatig werken bij de zaakvakken. Bij leraren leeft de zorg over het curriculum. Ook gaan onze gesprekken over de samenwerking tussen de leraren. Zij zijn tevreden over de kansen en mogelijkheden die ze krijgen om collegiaal te overleggen.

Uit de gesprekken met de schoolleiding

De directrice en daltoncoördinator spreken met enthousiasme over de ontwikkeling van de school. Zij hebben het als plezierig ervaren om het visitatieverslag te schrijven omdat het zo mooi weergeeft welke groei de school gemaakt heeft. We hebben het visitatieverslag in hoofdlijnen met elkaar besproken en hierin hebben wij vragen gesteld waarop directie en daltoncoördinator - goed onderbouwd - reacties gaven. Het was duidelijk dat ze een positief realistisch beeld hebben van de ontwikkelingen op schoolniveau en een duidelijke visie en ambities voor de toekomst. Samen ontwikkelen en samen leren is belangrijk voor de schoolleiding. De teamleden krijgen van de schoolleiding hier ruimschoots de ruimte voor. Hierdoor ontstaan nieuwe ideeën en is er grote betrokkenheid in het gehele team. Ook neemt de school de tijd voor de verschillende ontwikkelingen zodat er kwaliteitsslagen gemaakt worden en er verdieping plaats vindt.

Uit de gesprekken met ouders

Wij spreken met drie ouders. Twee van hen zitten in de MR. De kinderen van de drie ouders zitten in de groepen 1, 2, 3, 4, 5 en 7.

Deze ouders maakten een bewuste keuze voor de KWS, maar ook bewust omdat het een daltonschool is. Vooroordelen (een ouder spreekt over flierefluiterij) bleken niet waar. Er wordt gestructureerd gewerkt aan goed onderwijs op deze school. Er heerst een goede sfeer. Leerkrachten zijn open. De communicatielijnen zijn kort. Er is respect voor elkaar bij leraren, leerlingen en ouders.

Het is fijn dat kinderen verantwoordelijkheid krijgen. Ze leren daardoor goed zelfstandig hun zaken aan te pakken. Ze leren, leren.

Ouders worden goed geïnformeerd. Dat gebeurt schriftelijk via de schoolgids en andere documenten. Ook op voorlichtingsavonden ontvangen ouders open en eerlijke informatie.

De eerste kennismaking met de school is belangrijk. En dat doet de school goed.

De school legt een ambitie neer. Die wordt verwoord door de directeur en waar gemaakt door het hele team.

De ouder-kind-leerkracht-gesprekken worden zeer gewaardeerd.

Uit de gesprekken met het bestuur

naam bestuurslid: Ben Cüsters - bestuurder, algemeen directeur en Margret Mes – beleidsmedewerker onderwijs en bestuurssecretaris

De beide bestuurders gaven aan dat het team van de school een goed zelf kritisch team is. Er is altijd een blik op wat nog beter kan. Uit de gesprekken van het bestuur met de directie blijkt ook dat de school staat voor een brede ontwikkeling van de leerling. De leerling populatie vraagt om meer uitdagend onderwijs, breder dan dalton alleen.

Dit zijn goede gespreksitems tijdens overleg tussen bestuur – dat vaak vraagt naar opbrengsten en algehele kwaliteit - en de inbreng van de directie van KWS die ook gericht zijn op de brede ontwikkeling van het kind. Het bestuur geeft aan dat zij een duidelijke samenhang zien tussen kwaliteitsbeleid en dalton.

Het bestuur benoemde een aantal keer dat er ambachtelijk gewerkt wordt. De schoolleiding is consciëntieus in ontwikkeling en daarbij behorende scholing en begeleiding van leerkrachten.

Het bestuur hangt de filosofie aan dat scholen een grote autonomie hebben in het onderwijskundig beleid.

Vanuit het bestuur wordt vanuit de populatie leerlingen niet alleen naar cognitieve opbrengsten gekeken maar naar een brede ontwikkeling. De verwachting van de KWS- kinderen is dat zij vaker een maatschappelijke functie zullen bekleden en daarom is burgerschap en ondernemerschap een belangrijk te ontwikkelen vaardigheid.

Audits worden gestimuleerd door het bestuur en hier neemt de school actief aan deel.

Talenten van leerkrachten worden breder ingezet om zo alle scholen van de aanwezige talenten te laten profiteren.

De Koningin Willemmina School zit op ontwikkelingsniveau binnen de top van Salomo.

beoordeling

nr	kernwaarden	ontwikkeling	
		O	V
0	Realisering aanbevelingen vorige visitatie *		X
1	Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen		X
2	Zelfstandigheid		X
3	Samenwerking		X
4	Reflectie		X
5	Effectiviteit- doelmatigheid		X
6	Borging		X

* niet van toepassing bij licentieverlening

Advies aan het bestuur van de NDV

	Advies	Criteria
	Licentie verlenen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde.
	Over twee jaar versnelde visitatie voor licentieverlening	Twee of meer onvoldoende kernwaarden
	Geen licentie verlenen	Na versnelde visitatie licentieverlening twee of meer onvoldoende kernwaarden
X	Licentie voor vijf jaar verlengen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie
	Over twee jaar versnelde visitatie (bij de vijfjaarlijkse visitatie)	Twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie
	Licentie intrekken	Na versnelde visitatie twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie

Aanbevelingen die met een plan van aanpak opgenomen worden in de schoolreactie

Aanbeveling	Omschrijving
Nr.1	Vergroot de effectiviteit van jullie daltononderwijs door de aanwezige samenwerking verder uit te diepen en breder te gaan benutten.
Nr.2	Werk aan het stellen van heel concrete leerdoelen door leerlingen waarmee een gerichter reflecteren bewerkstelligd wordt, wat tevens de effectiviteit bevordert.

slotopmerkingen

Het team van de KWS is heel bewust bezig met onderwijs en voortgaande daltonontwikkeling. Wat een enthousiasme stralen jullie uit. Ga zo door. Dat dit team goed bezig is horen we terug in alle geledingen.
 Dank voor de gelegenheid die wij kregen om jullie school te mogen bekijken.

Ondertekening voorzitter visitatieteam

naam	handtekening	datum

Schoolreactie op de visitatie

Overige opmerkingen en ervaringen m.b.t. het verloop van de visitatie. hierbij valt te denken aan: opstelling visiteurs, dagrooster, gevoerde gesprekken, etc.
 N.B. Dit zijn opmerkingen *van de school zelf*. Deze opmerkingen kunnen dus afwijken van de "slotopmerkingen" genoemd in het visitatieverslag.

Voorafgaand aan de dag waarop het visitatieteam de school kwam bezoeken, was er al veel werk verricht. Ten eerste hebben wij het visitatieverslag ingevuld. In het eerste hoofdstuk een evaluatie van de realisatie van de aanbevelingen van de vorige visitatie en vervolgens een zelfevaluatie over de zes kernwaarden van het daltononderwijs op drie niveaus (leerling-, leraar- en schoolniveau) Deze zelfevaluatie gaf een goed en realistisch beeld van waar wij als school staan in onze ontwikkeling. Dit zorgde ervoor dat wij vol vertrouwen uitkeken naar de dag dat de school door het visitatieteam werd bezocht.

Tevens is er ook telefonisch contact geweest tussen de voorzitter van het visitatieteam en de directeur. Wij hebben bijvoorbeeld op het laatste moment nog een wijziging aangebracht in het conceptrooster. Het verzoek was namelijk om tijdens een bepaalde tijdsperiode een aantal groepen vrijblijvend binnen te kunnen lopen. Wij werken volgens het principe 'de hele dag dalton', dus dan is het vreemd om op een vaste tijd een groepsbezoek af te leggen.

De dag zelf hebben wij als zeer prettig en positief ervaren. De visiteurs hadden zich goed voorbereid, stelden goede vragen, waren belangstellend en toonden interesse in onze schoolontwikkeling. Zij waren geïnteresseerd in het waarom, hoe wij tot keuzes waren gekomen en hoe wij vorm en inhoud geven aan het daltononderwijs.

De conclusie en de aanbevelingen van het visitatieteam liggen in de lijn der verwachting. De aanbevelingen zullen worden opgenomen in het kwaliteitsjaarplan van de school.

Wij kijken positief terug op de gehele dag en zijn trots op waar wij als school staan, wat we bereikt hebben en zullen vol vertrouwen met de aanbevelingen aan de slag gaan.

Plan van aanpak m.b.t. uitwerking aanbevelingen

aanbeveling 1. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Vergroot de effectiviteit van jullie daltononderwijs door de aanwezige samenwerking verder uit te diepen en breder te gaan benutten.
actie	Allereerst zullen wij, bij aanvang schooljaar 2016-2017, schoolbreed de diverse samenwerkvormen inventariseren. Wij willen daarbij onderscheid maken tussen vorm en inhoud. Vervolgens zullen wij ons, tijdens een studiedag in 2016-2017, oriënteren op hoe wij de samenwerking kunnen verdiepen en verbreden en hoe wij ervoor kunnen zorgen de leerlingen die meer aankunnen ook de vrijheid krijgen om hun talent verder te ontwikkelen. Ook zullen wij coöperatieve werkvormen meer inzetten tijdens de instructiemomenten. Aan de hand van de deze studiedag zullen de daltoncoördinatoren met een plan voor implementatie komen. Bij het tot stand komen van het plan zullen wij ook de leerlingen betrekken. Het thematisch werken en de brede ontwikkeling van het kind, wat over de jaren 2016-2019, is opgenomen in ons schoolplan, zullen een positieve bijdrage leveren aan de implementatie van deze aanbeveling.
uitvoerenden	Daltoncoördinatoren en teamleden
tijdvak	2016-2019
scholing/ externe ondersteuning	In het schooljaar 2016-2017 zullen wij een studiedag organiseren om de aanwezige samenwerking verder uit te diepen.
toelichting	Aanbeveling 1 hoort wat ons betreft bij aanbeveling twee en wij zullen de aanbeveling dan ook in hetzelfde tijdspad uitzetten.
aanbeveling 2. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Werk aan het stellen van heel concrete leerdoelen door leerlingen waarmee een gerichter reflecteren bewerkstelligd wordt, wat tevens de effectiviteit bevordert.
actie	In juni 2016 zullen wij het kinderportfolio, zoals wij er nu in groep 1-2 en groep 4 mee werken, evalueren. We zullen schoolbrede afspraken maken over de inhoud en vorm van het portfolio. Het jaar van experimenteren sluiten we af. In het schooljaar 2016-2017 zullen wij het kinderportfolio in alle groepen implementeren. Het stellen van concrete leerdoelen zal als vast onderdeel worden opgenomen in het kinderportfolio. Op de lange termijn willen wij ernaar streven dat de leerlingen niet alleen concrete leerdoelen stellen, maar ook actief betrokken zijn bij het gebruiken van oefenstof om het gestelde doel te behalen. Het werken met concrete leerdoelen zal positief effect hebben op het reflecteren, het zelfvertrouwen van de leerlingen en maakt dat de leerlingen eigenaar zijn van hun leerproces. Wij zullen vanaf het schooljaar 2016-2017 voor iedere groep en voor alle vakgebieden de ik-doelen gefaseerd opstellen en implementeren. Wij zullen daarbij onderscheid maken in cognitieve leerdoelen en doelen die passen bij de executieve functies, zoals leren leren, werkhouding, doorzettingsvermogen, enz. Tevens wordt er onderscheid gemaakt tussen zelf gekozen leerdoelen en onderwijsleerdoelen die gezien de kerndoelen van het basisonderwijs verplicht zijn. Bij het opstellen van de ik-doelen per vakgebied zullen we naast alle teamleden ook de leerlingen betrekken.

uitvoerenden	Team en leerlingen
tijdvak	2016-2019
scholing/ externe ondersteuning	In het schooljaar 2016-2017 zullen wij een studiedag organiseren voor het gehele team, waarbij het stellen van concrete ik-doelen centraal staan. We willen hierbij uitgaan van de visie van Hans Wolthuis, zoals beschreven staat in het boek: Focus op dalton.
toelichting	Wij zullen aanbeveling 1 en 2 zoveel mogelijk in samenhang ontwikkelen. Aangezien we bij zowel aanbeveling 1 als aanbeveling 2 de leerlingen actief willen betrekken zullen we ook op zoek gaan naar een manier om dit te doen. Wellicht kunnen we naast de leerlingenraad ook een daltonraad van leerlingen oprichten.

**Ondertekening school en
visitatievoorzitter voor gezien**

naam	functie	handtekening	datum

Dit verslag wordt binnen drie weken na ontvangst (het liefst per e-mail als Wordbestand) opgestuurd naar de
visitatievoorzitter, die dit binnen vijf weken na de visitatie opstuurt naar de inhoudelijk medewerker visitaties van de
NDV.